

CULTURELE HOOFDSTAD Utrecht wil zich meer dan voorheen als kennis- en cultuurstad gaan profileren

Peter de Haan, in een wagon van het spoorwegmuseum in Utrecht.

foto Top Shots

Utrecht legt bescheidenheid af

Utrecht zet in op 'jong' in zijn campagne om Culturele Hoofdstad 2018 te worden. Eerste aflevering in een serie van vier over de concurrenten van Maastricht.

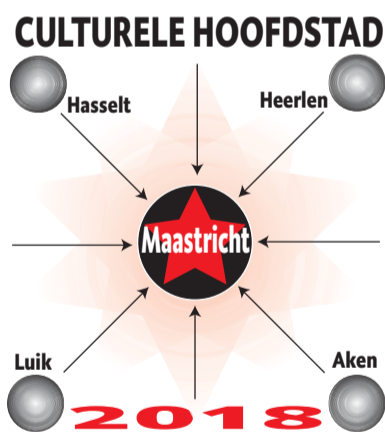
door **Caspar Cillekens**

Toen hij nog voor de cultuurdienst van de universiteit Utrecht werkte, verzuchtte zijn hoogste baas Yvonne van Rooy wel eens dat de stad zo weinig profiel had. „Dat vond ze, als ze in het buitenland was om de universiteit aan te prijzen, een handicap”, herinnert Peter de Haan, directeur van Utrecht 2018, zich.

„Studenten shoppen. Wetenschappers en zeker de toppers onder hen ook. Je moet als universiteitsstad attractief zijn voor kenniswerkers.” Vandaar dat Utrecht zich veel meer dan tot nu toe als kennis- en cultuurstad wil profileren. En als jongste stad van het land. De helft van de bevolking is student. De stad groeit gestaag. Naar verwachting is in 2040 de bevolking verdubbeld. Utrecht zet volgens De Haan, zelf afkomstig uit Rotterdam, zijn licht nog teveel onder de korenmaat. „De stad heeft een zekere bescheidenheid”, vindt hij. Weg met die bescheidenheid. Utrecht wil in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa zijn. Op

weg daarnaar toe profileert de stad zich over twee jaar al tijdens de herdenking van de Vrede van Utrecht van 1713. Van 11 april tot en met 21 september 2013 bruijst Utrecht van de culturele activiteiten. Veel muziek, waaronder een grote opera op de voormalige vliegbasis Soesterberg. Voorts een grote tentoonstelling in het Centraal Museum over het vredesverdrag van 1713 dat algemeen geldt als een eerste serieuze poging van Europese staten om via dialoog een fundament te leggen voor conflictbeheersing.

De Haan, die al was aangesteld als kartrekker voor de herdenking van de Vrede van Utrecht, heeft momenteel twee projecten onder zijn hoede. Het programma voor 2013 is in opbouw. Hij werkt nu met zijn organisatie hard aan de strategische campagne om in 2014 de felbegeerde titel Culturele Hoofdstad 2018 binnen te halen. Tussen de Limburgse

en Brabantse concurrenten en hun provincie bestaat volgens De Haan een innige band. Daar heeft hij bewondering voor. In Utrecht ligt dat wat anders. Hij is benieuwd of de verkiezingen voor de Provinciale Staten nog van invloed zijn op het commitment van de provincie, zo-

wel in Utrecht als in de andere steden. Gelukkig gaat de stad Utrecht niet op cultuur bezuinigen. De Haan is realistisch. De honderd miljoen euro die de Brabant-steden onder leiding van Den Bosch zeggen uit te trekken voor de organisatie van Culturele Hoofdstad neemt hij met een korrel zout. „Wij gaan uit van een ondergrens van dertig miljoen. Als we zeventig miljoen bij elkaar krijgen mogen we ons op de borst kloppen.” De 25 grootste bedrijven in de stad en regio moeten vooral meewerken aan het versterken van het vestigingsimago. Drie thema's worden dit jaar nog nader uitgewerkt voor het bidboek dat volgend jaar klaar moet zijn. *Habitat* staat voor Utrecht als groeieregio. Kunstenaars en wetenschappers worden gevraagd dat thema te verbeelden. *18* staat voor de komende generaties, voor een programma van kortstondige evenementen: po-

pulair, experimenteel, jong. En *playground* staat voor creatief leren. De drie kernthema's zijn de uitkomst van een groot aantal sessies die de organisatie vorig jaar heeft gehouden met zo'n duizend Utrechters. Participatie van burgers staat hoog in het vaandel. Zorg voor draagvlak. Maar pas wel op, zegt De Haan. „De respons verraste ons. Het duurde enige tijd voordat we op ieder voorstel konden reageren.” Je moet oppassen voor het Stavanger-effect: de bevolking oproepen met ideeën voor de programmering te komen en vervolgens die niet kunnen organiseren. Weg draagvlak. Dat gebeurde in de Noorse stad Stavanger, die ook Culturele Hoofdstad is geweest. De Haan is blij met de respons uit de bevolking. Maar, zo realiseert hij zich terdege, Utrecht 2018 leeft nog niet onder de burgers. Edwin Jacobs, directeur van het Centraal Museum in Utrecht, heeft wel een idee hoe je dat draagvlak kunt verbreden. Laat mensen in de supermarkt sparen voor bijvoorbeeld een museumjaarkaart in 2018. „Tien bonnen: een museumjaarkaart van de Stichting 2018.” De race tussen Utrecht, Den Haag, Maastricht, Den Bosch en Leeuwarden is nog volstrekt open, zegt De Haan. De uitspraak van burgemeester Aleid Wolfsen dat het al voor 70 procent zeker is dat Utrecht het wordt, relativeert hij. „In zijn enthousiasme over de organisatie heeft hij een percentage genoemd. Hij wilde alleen maar zeggen dat we een goede kans maken.”